

24/18

Uitspraak van het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen.

Het College van Toezicht van het Nederlands Instituut van Psychologen, hierna te noemen het College, heeft het volgende overwogen en beslist ten aanzien van de bij brief van 28 augustus 2024 door A, hierna te noemen klager, ingediende klacht tegen D, hierna te noemen verweester, lid van het Nederlands Instituut van Psychologen, gebruiker van het dienstmerk psycholoog NIP en ingeschreven in het register kinder- en jeugdpsycholoog NIP.

I De procedure

Het College heeft kennis genomen van:

- het klaagschrift met bijlagen d.d. 28 augustus 2024 ingediend namens klager door mr. L.H.W.M. Koenen;
- het verweerschrift met bijlagen d.d. 14 november 2024 ingediend namens verweester door mr. A.F. Maatje;
- de door de gemachtigde van klager ter zitting overgelegde pleitnota.

De mondelinge behandeling van de klacht heeft plaatsgevonden ter zitting van het College van 15 januari 2025, waarbij de gemachtigde van klager en verweester aanwezig waren. Mr. Koenen, ex-advocaat, heeft daar verklaard dat klager vanwege gezondheidsredenen op aanraden van zijn arts afwezig is.

Verweester werd bijgestaan door mr. Maatje, als advocaat werkzaam bij DAS.

Tegelijkertijd met deze klacht werden gelijkkluidende klachten behandeld die door klager werden ingediend tegen B (met nummer 24/16) en C (met nummer 24/17). Deze betreffen hetzelfde feitencomplex. Alle zaken werden gevoegd behandeld.

In iedere zaak zal een afzonderlijke beslissing worden gegeven.

II Wat is er gebeurd?

Op grond van de stukken en van hetgeen ter zitting heeft plaatsgevonden, kan van het volgende worden uitgegaan:

- a. Klager (hierna ook vader) en E (hierna ook moeder) zijn de ouders van F en G, een tweeling geboren in 2017 (hierna de zoons).
- b. Klager en moeder zijn uit elkaar. Er is sprake van een conflictueuze scheiding.
- c. Verweester is sinds 2017 werkzaam bij X te Z dat onderdeel is van Y.
- d. Op 1 februari 2023 heeft Y aan X verzocht aan de hand van een vraagstelling die is vervat in 15 concrete vragen, onderzoek te verrichten naar klager, moeder en de zoons. De zoons verbleven op dat moment bij moeder en een keer per twee weken gedurende het weekend bij vader.
- e. Doel van het onderzoek was concreet en duidelijk te krijgen wat er speelt in de beide opvoedsituaties. Ook zou X advies uitbrengen wat in het belang van de kinderen is: continueren van de plaatsing bij moeder, overplaatsing naar vader of uithuisplaatsing op een neutrale plek.
- f. De onderzoeken, interactieobservaties en gesprekken met derden in het kader van het aangevraagde onderzoek, vonden plaats vanaf juli 2023 en zijn uitgevoerd door

- verweerster, B en C en een vierde orthopedagoog (geen NIP-lid en daarom niet betrokken in deze procedure).
- g. Op 8 januari 2024 heeft het afsluitend (advies)gesprek met klager plaatsgevonden dat met hem werd gevoerd door verweerster en de vierde onderzoeker. Het advies luidde over te gaan tot een neutrale uithuisplaatsing van beide kinderen. Klager heeft dit gesprek vroegtijdig verlaten.
 - h. Bij X zijn veelvuldig mailberichten binnengekomen van vader en zijn gemachtigde met kritiek op het onderzoek en de rapportage.
 - i. Op 12 januari 2024 heeft X de conceptrapporten naar beide ouders verstuurd.
 - j. Op 22 januari 2024 hebben verweersters aan Koenen en klager een e-mail gestuurd waarin zij hen aanbieden een gesprek te voeren over hun onvrede over het onderzoek in het bijzijn van de teammanager.
 - k. Op 25 januari 2024 heeft de bestuurder van Y aan Koenen een brief gestuurd inhoudende dat zij vanaf dan geen contact meer met hem zal onderhouden vanwege zijn toon in mailberichten en de wijze waarop hij omgaat met informatie over vader en de kinderen.
 - l. Klager is bij brief van 26 januari 2024 van deze beslissing op de hoogte gesteld. Klager is daarbij persoonlijk uitgenodigd het dossier in te komen kijken op 7 februari 2024 en voorts met X in gesprek te gaan over het conceptrapport op 12 februari 2024.
 - m. Bij brief van 30 januari 2024 heeft de teammanager aan klager gevraagd te reageren op de beide uitnodigingen. Klager heeft niets laten horen.
 - n. Op 28 februari 2024 heeft binnen X intern overleg plaatsgevonden met het onderzoeksteam en de teammanager over het uit te brengen rapport aangezien klager hiermee niet akkoord was gegaan. Vervolgens is besloten het definitieve rapport betreffende de ouders en kinderen desondanks uit te brengen. Aan het deelrapport van vader zijn toegevoegd de tien documenten die vader en Koenen als reactie op het conceptrapport aan X hebben toegezonden. Aan het deelrapport van moeder zijn de reacties van moeder toegevoegd.
 - o. In het definitieve rapport wordt het advies gegeven voor neutrale uithuisplaatsing van de zoons. Klager was het hiermee niet eens.
 - p. In deze zaak is aan het College overgelegd het deelrapport met bijlagen betreffende vader en beide zoons, opgesteld op 28 februari 2024. Dit deelrapport dat wat betreft de inhoud bestaat uit een hoofdstuk "integratieve beelden" en een hoofdstuk "beantwoording van de onderzoeksvragen" wordt als hier herhaald en ingelast beschouwd.
 - q. De kinderrechtster heeft besloten de woonplaats van beide kinderen bij moeder te continueren. Deze beslissing is niet aan het College overgelegd.
 - r. Op verzoek van klager heeft H, gz-psycholoog en orthopedagoog, op 25 maart 2024 een document opgesteld "Second Opinion 2.1." genaamd met betrekking tot de rapportage. Deze aan het College overgelegde Second Opinion bevat een lijst met - volgens H voornoemd - 45 fouten.
 - s. Op 3 mei 2024 heeft I, klinisch psycholoog, in antwoord op een mail van Koenen vermeld dat hij liever buiten de onenigheid blijft. I vermeldt nog wel dat de NVM (Nederlands Verkorte MMPI) volgens hem niet meer in druk is. Hij wijst voorts op een kritisch artikel uit De Psycholoog betreffende het niet kunnen voorspellen van behandelresultaat met de Dynamische Theoriegestuurde Profielinterpretatie (DTP).
 - t. Ook J, klinisch psycholoog, heeft op verzoek van klager het rapport beoordeeld. In een brief van 22 mei 2024 heeft hij vermeld dat de NVM in Nederland van de eigenaar

24/18

van de testitems al 15 jaar niet meer gebruikt mag worden en dat de conclusies in het KSCD-rapport met betrekking tot het verrichtte onderzoek van vader met de TAT (Thematic Apperception Test) naar zijn mening te weinig voorzichtig zijn gepresenteerd. In plaats van conclusies hadden daar namelijk hypothesen moeten worden geformuleerd, aldus J.

III De klacht

De klacht houdt, zakelijk en naar de kern weergegeven in, dat verweerster in strijd met de Beroepscode 2015 heeft gehandeld omdat zij:

1. Een uithuisplaatsingsadvies heeft gegeven dat niet voldoet aan de normen;
2. Niet heeft gereageerd op kritiek van klager op het psychodiagnostisch rapport en daarin geen correcties of herbeoordelingen heeft aangebracht;
3. Haar afwijken van de Beroepscode niet heeft verantwoord;
4. Fouten heeft gemaakt in het algemeen psychologisch onderzoek, de rapportering en het advies;
5. De DTP interpretatie methode heeft gebruikt hetgeen professioneel onverantwoord is;
6. Niet onafhankelijk en objectief onderzoek heeft gedaan nu X onderdeel is van Y.

Klager stelt hiertoe dat verweerster zich gelet op artikel 25 van de Beroepscode de grote, diverse gevolgschades van het advies tot uithuisplaatsing had dienen te realiseren. Volgens klager heeft verweerster jegens hem onrechtmatig gehandeld hetgeen in strijd is met artikel 6:162 van het BW en daarmee artikel 99 van de Beroepscode. Hem is veel leed en schade toegebracht door het handelen van verweerster omdat de kinderrechter bij juist professioneel handelen de kinderen wél aan klager zou hebben toegewezen, aldus klager.

IV De reactie van verweerster

Verweerster heeft primair aangevoerd dat klager niet ontvankelijk is in de klacht.

Klager heeft één gelijkluidend klaagschrift, bestaande uit 19 klachtonderdelen, ingediend om drie verschillende zorgverleners een tuchtrechtelijk verwijt te maken. In het tuchtrecht gaat het echter om het eigen handelen van de zorgverlener. Klager heeft dan ook niet voldaan aan zijn specificeringsplicht waardoor verweerster niet adequaat kan reageren op de klachten. Daarnaast heeft de klacht deels betrekking op de organisatiestructuur van X, iets waarvoor verweerster niet verantwoordelijk is.

Ten slotte stuurt klager met zijn uitgebreide klacht aan op herziening van het rapport hetgeen geen onderwerp kan zijn van een tuchtprocedure.

Subsidiar heeft verweerster de klacht gemotiveerd betwist. Zij heeft onder meer aangevoerd dat zij niet tuchtrechtelijk aangesproken kan worden voor onderzoek dat door anderen is verricht omdat het tuchtrecht slechts ziet op het eigen handelen van de zorgverlener. Voor zover van belang voor de beoordeling van de klacht zal daarop in het onderstaande nader worden ingegaan.

V De overwegingen van het College

Welke uitgangspunten gelden bij de beoordeling?

24/18

V.1. Bij de tuchtrechtelijke toetsing van professioneel handelen gaat het er niet om of dat handelen beter had gekund, maar om het beantwoorden van de vraag of de psycholoog de zorgvuldigheid heeft betracht die van een redelijk handelend en redelijk bekwaam psycholoog kan worden verwacht door te handelen naar de Beroepscode.

V.2. De klacht betreft een mede door verweerster opgesteld rapport d.d. 28 februari 2024. Op 1 april 2024 is de nieuwe Beroepscode voor psychologen 2024 in werking getreden. Aangezien de klacht betrekking heeft op beroepsmatig handelen dat voor die datum heeft plaatsgevonden, zal de klacht worden beoordeeld aan de hand van de Beroepscode 2015.

De bespreking van de klacht

Wat betreft de ontvankelijkheid

V.3. Het College oordeelt dat klager in klachtonderdeel 1 tot en met 5 ontvankelijk is. Er is sprake van één rapportage met één conclusie die door ieder van verweersters met naam en met vermelding van ieders titel persoonlijk is ondertekend. Verweersters zijn hierdoor dus ieder verantwoordelijk geworden voor het gehele rapport. Uit de klacht blijkt naar het oordeel van het College daarnaast voldoende duidelijk waartegen iedere verweerster zich dient te verweren. Derhalve wordt verweerster, anders dan zij heeft aangevoerd, naar het oordeel van het College niet in haar verdediging geschaad door de door klager gebruikte wijze van indiening van de klacht.

Anderzijds is het zo dat via het verenigingstuchtrecht geen organisaties kunnen worden aangeklaagd. Dit volgt uit artikel 1.1.1 lid 1 van het Reglement voor het Toezicht. Derhalve wordt klager in klachtonderdeel 6 - voor zover dat zich richt alleen tegen X als organisatie, niet-ontvankelijk verklaard.

Inhoudelijk:

V.4. Artikel 97 van de Beroepscode schrijft voor dat de psycholoog zich in rapportages beperkt tot het vermelden van die gegevens en beoordelingen die voor het doel van de rapportage noodzakelijk zijn.

Het rapport dient minimaal aan de volgende eisen te voldoen:

- *Het rapport vermeldt de feiten, omstandigheden en bevindingen waarop het berust;*
- *Het rapport geeft blijk van een geschikte methode van onderzoek om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden;*
- *Uit de rapportage moet duidelijk blijken op welke gronden de bevindingen en conclusies berusten en wat de beperkingen daarvan zijn;*
- *Het rapport vermeldt de bronnen waarop het berust, daaronder begrepen de gebruikte literatuur en de geconsulteerde personen;*
- *In de rapportage wordt melding gemaakt van de vertrouwelijke aard en na verloop van welke termijn de conclusies redelijkerwijs hun geldigheid hebben verloren;*

Het College toetst of het onderzoek door de psycholoog dat tot de rapportage heeft geleid uit het oogpunt van vakkundigheid en zorgvuldigheid de tuchtrechtelijke toets der kritiek kan doorstaan en of de psycholoog binnen de grenzen van zijn deskundigheid is gebleven. Ten

24/18

aanzien van de conclusie van de rapportage wordt beoordeeld of de psycholoog in redelijkheid tot die conclusie heeft kunnen komen.

V.5. Het College zal thans de klachtonderdelen 1, 4, 5 en 6 (dit laatste klachtonderdeel voor zover het betrekking heeft op verweerster persoonlijk) gezamenlijk bespreken omdat deze alle betrekking hebben op de wijze van totstandkoming en de inhoud van het rapport. Het College is na de hier voorgeschreven marginale toetsing van oordeel dat verweerster bij het opstellen van het rapport – anders dan klager stelt - in voldoende mate aan de eerste drie van bovengenoemde vereisten heeft voldaan. Hieronder zal worden vermeld hoe het College tot dit oordeel is gekomen.

V.6. Wat betreft het eerste vereiste, zijn in het rapport in meer dan voldoende mate de feiten, omstandigheden en bevindingen vermeld waarop het berust. Zo is er sprake geweest van dossieranalyse, is het uitgevoerde onderzoek naar F, G en vader uitvoerig beschreven alsmede de van derden verkregen en in het rapport gebruikte informatie. Het College is het eens met de door verweerster ter zitting gemaakte opmerking dat het rapport erg overvloedig is en daardoor op onderzochten zoals klager mogelijk een overspoelend effect kan hebben. Zonder de bijlagen heeft het rapport immers alleen al een omvang van 107 pagina's. Het College wijst in dit kader naar de aanhef van artikel 97 van de Beroepscode waar staat vermeld dat de psycholoog zich in rapportages beperkt tot die gegevens en beoordelingen die voor het doel van de rapportage noodzakelijk zijn.

V.7. Daarnaast is – anders dan klager stelt - niet gebleken dat het rapport ongeschikte methoden gebruikt om de voorgelegde vraagstelling te beantwoorden (het tweede vereiste). Klager heeft op dit punt aangevoerd dat verweerster in onderzoeken de NVM en daarmee de DTP niet meer mag gebruiken, voor de rapportage niet de laatste druk van het boek van Eurelings-Bontekoe en Snellen heeft geraadpleegd en dat de TAT (Thematic Apperception Test) evenmin nog mag worden gebruikt.

Verweerster heeft desgevraagd ter zitting verklaard dat zij op de hoogte is van de discussie in het veld over de TAT en de DTP. De TAT en DTP zijn volgens haar echter niet als concluderend materiaal (zoals klager stelt), maar als puzzelstukjes gebruikt in een onderzoek waarin de testbatterij zoveel mogelijk manieren bevat om een beeld van deze specifieke onderzochten te vormen. Daarnaast krijgt het team scholing door Eurelings-Bontekoe zelf in de gehanteerde methode en is volgens verweerster wel degelijk de nieuwe druk van het boek gebruikt.

Het College is van oordeel dat verweerster hiermee voldoende zorgvuldig heeft gehandeld. Uit het voorgaande blijkt dat zij zich bewust is van het debat dat plaatsvindt in het veld op grond waarvan resultaten verkregen uit de TAT mogelijk heroverweging verdienen. Het is echter ook zo dat de TAT thans nog in de vakliteratuur wordt onderwezen. Hoewel verweerster de TAT-resultaten, zoals zij ook zelf stelt, in de rapportage meer als hypothese had kunnen vermelden en haar werkwijze hierop inmiddels heeft aangepast, kan niet gezegd worden dat verweerster hiermee in het algemeen een methode zou hebben gebruikt die niet geschikt is. Door meerdere deelmethoden van onderzoek te combineren die gezamenlijk leiden tot het geschetste beeld, voldoet het onderzoek naar het oordeel van het College al met al aan de professionele standaard.

V.8. Het College overweegt voorts dat uit de rapportage in voldoende mate blijkt op welke gronden de bevindingen en conclusies berusten en wat de beperkingen daarvan zijn (het derde vereiste). Op pagina 27 en volgende van de deelrapportage is immers voldoende

gemotiveerd antwoord gegeven op de vraag wat de indicaties maar ook de contra-indicaties zijn voor een neutrale plaatsing van de zoons die vervolgens onder een apart kopje “weging” tegen elkaar zijn afgewogen en waarbij het belang van de kinderen de doorslag heeft gegeven. Hierbij zijn bovendien de toepasselijke kernoordelen met betrekking tot besluitvorming uit de richtlijn uithuisplaatsing en terugplaatsing (Richtlijnen jeugdhulp en jeugdbescherming, NVO/NIP/BPSW, 2023) gevolgd. Dit betekent dat eveneens is voldaan aan het derde vereiste, genoemd in artikel 97 van de Beroepscode.

V.9. De overgelegde second opinion met daarin 45 fouten van H, die volgens klager vaker als supervisor fungeert in dit soort onderzoeken en volgens hem een ervaren beroepsbeoefenaar is, maakt dit niet anders. H heeft immers slechts naar de schriftelijke rapportage gekeken maar niet het gezin opnieuw onderzocht. In die zin is geen sprake van een second opinion en behoeft aan zijn op verzoek van klager opgemaakte tegenrapportage, anders dan klager aanvoert, geen doorslaggevend gewicht te worden toegekend. Het voorgaande betekent dat de klachtonderdelen 1, 4, en 5 niet gegrond zijn.

V.10. Ook klachtonderdeel 6, voor zover dit het handelen van verweerster persoonlijk betreft, is niet gegrond. Het feit dat X geen eigen rechtspersoonlijkheid heeft en onderdeel uitmaakt van Y, leidt niet tot de conclusie dat verweerster als werknemer van die organisatie niet onafhankelijk zou handelen. Klager heeft ter motivering van deze stelling, behalve enkele algemeenheden, geen enkel relevant feit aangedragen. Een tuchtklachtonderdeel is pas toewijsbaar indien de feitelijke grondslag daarvoor vaststaat. Dat is hier niet het geval.

V.11. Evenmin is vast komen te staan dat verweerster niet zou hebben gereageerd op kritiek op het rapport van klager en zijn gemachtigde en geen correcties of herbeoordelingen zou hebben aangebracht (klachtonderdeel 2). Uit de voetnoten in de rapportage blijkt dat verweerster en haar collega's wel degelijk die kritiek daarin hebben weergegeven voor zover zij in het rapport konden aanwijzen waarop de kritiek betrekking had. Omdat dit niet bij alle kritiekpunten lukte, hebben verweerster en haar collega's daarnaast de tien documenten van klager en zijn gemachtigde met kritiek aan het rapport gehecht en maken die daar deel van uit. Derhalve kan niet gezegd worden dat verweerster onvoldoende met de kritiek van klager zou hebben gedaan en zich daarmee niet gehouden zou hebben aan haar responsieplicht, wat daarmee dan ook bedoeld mag worden.

Het College overweegt hierbij ten slotte dat verweerster evenmin verplicht kan worden geacht alle gegevens in een rapportage op verzoek van klager te corrigeren. Blijkens artikel 93 van de code hoeft dat alleen bij gegevens waarvan de cliënt aannemelijk maakt dat die feitelijk onjuist, onvolledig of niet ter zake doen. Verweerster is echter niet verplicht om de bevindingen en conclusies op verzoek van de cliënt te wijzigen. Deze behoren immers tot de professionele verantwoordelijkheid van de psycholoog.

V.12. Ten slotte is klachtonderdeel 3 evenmin gegrond. Uit het voorgaande is niet gebleken dat verweerster de Beroepscode heeft geschonden dus behoeft zij zich daarvoor niet te verantwoorden. Nu ook overigens niet is gebleken van enig handelen van verweerster dat als tuchtrechtelijk verwijtbaar kan worden gekwalificeerd in het licht van de maatstaf genoemd onder V.1, zal de klacht in al zijn onderdelen ongegrond worden verklaard.

De slotsom

24/18

Het College komt tot de slotsom dat de klacht in al zijn klachtonderdelen ongegrond is.

VI De beslissing

Het College van Toezicht:

- verklaart de klacht ongegrond als voormeld.

Aldus gewezen en verzonden op 3 maart 2025

door:

mr. C.M. Berkhout, voorzitter,
mr. E.A.M. Driessen, secretaris,
prof. dr. J.M.M. Bloemer,
drs. H. Geertsema,
drs. S.J.A. de Vries,
leden

en ondertekend door de voorzitter,

w.g. C.M. Berkhout